

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **S. G. L., W. D.**, zastúpeného Ing. JUDr. V. K., CSc., advokátom so sídlom M., X. Bratislava, proti žalovanému: **S., s. r. o., S.**, Bratislava, IČO: X., zastúpenému JUDr. M. S., advokátom z advokátskej kancelárie S., S. & P., s. r. o., D., X. Bratislava, **o zaplatenie 1 282 088,03 Eur (38 624 183,95 Sk) s príslušenstvom**, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 31 Cb 64/02-515 z 22. marca 2007 a doplňujúcemu rozsudku č. k. 31 Cb 64/02-522 z 2. mája 2007, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 31 Cb 64/02-515 z 22. marca 2007 v znení doplňujúceho rozsudku č. k. 31 Cb 64/02-522 z 2. mája 2008 v napadnutej vyhovujúcej časti **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom konanie v časti o zaplatenie 8 706 812 Sk zastavil, žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 25 209 056 Sk istiny, 4 708 316 Sk zmluvnú pokutu, 11,33 % úrok z omeškania p. a. z oboch súm od 19. 12. 2002 do zaplatenia a celkom 1 648 603 Sk náhrady trov konania, všetko do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanému uložil aj povinnosť doplatiť na znalečnom 14 469 Sk na účet tamojšieho súdu.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia 38 624 183,95 Sk s príslušenstvom z dôvodu, že je veriteľom pohľadávok, ktoré

získal na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej dňa 27. 11. 2001 medzi ním ako postupníkom a spoločnosťou H., a. s., Bratislava, IČO: 31 323 103, ako postupcom. Pohľadávky vznikli z titulu náhrady škody, ktorá vznikla postupcovi z reklamácie svietidiel dodaných žalovaným. Podaním zo dňa 12. 02. 2007 žalobca upravil petit žaloby a žiadal istinu vo výške 25 489 284 Sk a zmluvnú pokutu vo výške 4 708 316 Sk, všetko s 11,33 % ročným úrokom z omeškania od 19. 12. 2002 do zaplatenia a trovy konania. Vo zvyšku vzal žalobu späť, preto súd v tejto časti konanie zastavil.

Súd vykonaným dokazovaním zistil, že postupca so žalovaným uzatvoril dňa 25. 11. 1998 kúpnu zmluvu č. ATD BT 14/6/98, na základe ktorej sa žalovaný zaviazal dodať postupcovi kompletne funkčné svietidlá pre stavbu N. – ústredie Bratislava – hlavná stavba, vrátane svetelných zdrojov špecifikovaných čo do množstva, charakteru a kvality v prílohe č. 1 tejto zmluvy a postupca sa zaviazal predmet kúpy od predávajúceho previesť a zaplatiť mu dohodnutú cenu. Žalovaný predmet kúpy postupcovi dodal a postupca svietidlá v objekte N. namontoval. Po odskúšaní zistil, že dodávka svietidiel je ako celok vadná, a preto celú dodávku svietidiel reklamoval listami zo dňa 10. 05. 2001, 03. 08. 2001 a 18. 10. 2001. Odporca reklamáciu uznal listom zo dňa 04. 12. 2001 s tým, že reklamáciu vyrieši do 31. 03. 2002. Postupcovi mala vzniknúť škoda z titulu nákladov vynaložených na demontáž a montáž reklamovaných svietidiel, svetelných zdrojov, prác a výkonov s týmto spojených a priamych materiálových a energetických nákladov. Súčasťou týchto prác bola technická a technologická príprava a realizácia výmeny vadného tovaru, postavenie a demontáž lešení, založenie nových svietidiel a príslušenstva do stropných a zvislých konštrukcií stavby, náklady na mzdy a energie, odborné skúšky a ďalšie náklady uvedené v špecifikácii škody. Keďže žalovaný neuznal škodu ani čo do základu, ani výšky, súd ustanovil do konania súdneho znalca v odbore stavebníctva, z odvetvia pozemné stavby, odhad hodnoty nehnuteľností, odhad hodnoty stavebných prác Ing. J. N., aby posúdil výšku nákladov. Znalec dospel k záveru, že výška posudzovaných nákladov, ktoré vznikli H., a. s., Bratislava pri výmene svietidiel a svetelných zdrojov je 15 106 272 Sk. Okrem toho, súd považoval za dôvodné aj uplatnené náklady na preprogramovanie vo výške 950 000 Sk a odvodené náklady vo výške 9 152 784 Sk. Čo sa týka znalcom neposudzovaných nákladov, súd skonštatoval, že tieto položky priamo s náhradou škody nesúvisia, preto v tejto časti žalobu zamietol. Súd mal za preukázané, že žalovaný dodal postupcovi vadný tovar, ktorý postupca včas a riadne

reklamoval v súlade s čl. VIII kúpnej zmluvy č. ATD BT 14/6/98. Žalovaný reklamáciu uznal a vadný tovar vymenil za bezvadný. S výmenou vadného tovaru za bezvadný vznikla postupcovi škoda. Vznik škody je následkom porušenia zmluvy žalovaným a toto porušenie je jedinou príčinou vzniku škody u postupcu. Na základe takto zisteného skutkového a právneho stavu súd mal za preukázané, že nárok žalobcu je oprávnený v súlade s ustanoveniami § 373 a § 380 Obchodného zákonníka. Súd žalobcovi priznal aj zmluvnú pokutu vo výške 4 708 316 Sk, ktorá je v súlade s ust. § 436 ods. 4 Obchodného zákonníka, a to spolu s úrokom z omeškania v uplatnenej výške 11,33 % p.a. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že úspešnému žalobcovi priznal ich náhradu v celkovej výške 1 648 603 Sk.

Proti obom rozsudkom podal žalovaný odvolanie z dôvodu, že oba rozsudky nie sú vecne správne, vyhlásil ich vecne nepríslušný súd, ich výroky sú zmätočné, nakoľko súd prvého stupňa rozhodoval o nároku na zaplatenie vyššej sumy ako sa žalobca domáhal, pričom vôbec nerozhodol o vznesenej námietke zaujatosti voči ustanovenému súdnemu znalcovi, čo podrobne odôvodnil. Ďalej namietal, že súd prvého stupňa zároveň dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam, nakoľko vykonané dôkazy vyhodnotil v rozpore so zákonom a zároveň ich nesprávne právne posúdil, a to najmä v otázke platnosti zmluvy o postúpení pohľadávok, ktorou žalobca preukazuje svoju aktívnu legitímáciu v tomto konaní a v otázke vzniku a výšky náhrady škody. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozsudky v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, a pokiaľ by nezistil dôvody na ich zrušenie, navrhol, aby ich odvolací súd v časti výroku, ktorou súd žalobe vyhovel a priznal žalobcovi náhradu trov konania zmenil tak, že žalobu zamietne a výroky o čiastočnom zamietnutí žaloby a zastavení konania potvrdil.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že pokiaľ ide o namietanú príslušnosť súdu, má za to, že vo veci rozhodol vecne a miestne príslušný súd vychádzajúc z ustanovení O. s. p. platných v čase začatia konania. K spochybňovaniu dátumu podpísania Zmluvy o postúpení pohľadávok medzi žalobcom a spoločnosťou H., a. s., Bratislava uviedol, že žalovaný nevzal do úvahy svedecké výpovede osôb, ktoré zmluvu podpisovali. Pokiaľ ide o výšku uplatnenej škody, tabuľka, ktorá je pripojená k Zmluve o postúpení pohľadávok, vyjadruje náklady, ktoré boli postupcovi známe ku dňu podpísania tejto zmluvy, t. j. k 27. 11. 2001. Postupca v zmluve postúpil aj svoje budúce pohľadávky, ktoré sa zaviazal vyšpecifikovať po zistení konečnej výšky škody z reklamácie, čo splnil vypracovaním špecifikácie škody

ku dňu 27. 3. 2002. Žalovaný neopodstatnene rozdeľuje reklamačný proces na dve fázy. Reklamačný proces začal na základe reklamácie z 10. 05. 2001 a skončil koncom marca 2002, po výmene vadných svietidiel. Škoda, ktorá postupcovi z vadného plnenia žalovaného vznikla, sa skladá z materiálových a výkonových nákladov vynaložených žalobcom v súvislosti s odstránením väd, dodávok subdodávateľov a iných odvodených nákladov v priamej príčinnej súvislosti s porušením záväzku žalovaného a jeho konaním v procese reklamácie. Jednotlivé položky sú kvalifikovane vydokladované kalkuláciami a daňovými dokladmi. Žalovaný síce spochybňoval závery znaleckého posudku, nenavrhol však vypracovanie nového, resp. kontrolného znaleckého posudku. Zmluvná pokuta, ktorú žalobca uplatňuje, sa viaže k tomu istému právnomu titulu ako náhrada škody a jej postúpenie bolo dohodnuté *expressis verbis*. Za dôvodnú nepovažuje ani námietku týkajúcu sa správnosti výpočtu priznaných trov konania. Žalovaný preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil v celom rozsahu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Odvolací súd sa predovšetkým zaoberal námietkou odvolateľa, že vo veci rozhodol vecne nepríslušný súd. Pre jej posúdenie treba vychádzať z právnej úpravy účinnej v čase začatia konania, ktoré v predmetnej veci začalo dňa 18. 12. 2002. Podľa v tom čase účinného znenia § 9 ods. 2, 3 a 4 O. s. p., upravujúceho vecnú príslušnosť krajských súdov ako súdov prvého stupňa, nebola daná na konanie v prvom stupni príslušnosť krajského súdu. Predmetom sporu je pohľadávka zo zmluvného vzťahu medzi spoločnosťou H., a. s., Bratislava a žalovaným z titulu náhrady škody. Tým, že predmetnú pohľadávku jej pôvodný veriteľ postúpil zmluvou o postúpení pohľadávok na žalobcu sa charakter tejto pohľadávky nezmenil, a preto nejde o spor zo vzťahu vznikajúceho z medzinárodného obchodného styku v zmysle § 9 ods. 3 písm. o/ O. s. p. ako to tvrdil žalobca. Na konanie v prvom stupni je preto v tejto veci príslušný okresný súd podľa § 9 ods. 1 O. s. p., pričom miestne príslušným podľa sídla žalovaného je Okresný súd Bratislava III. Hoci žalovaný v konaní túto skutočnosť opakovane namietal, krajský súd vec prejednal a rozhodol bez toho, aby sa s jeho námietkou vysporiadal a neurobil tak ani v odôvodnení svojho rozhodnutia. Pokiaľ vo veci v prvom stupni rozhodoval vecne nepríslušný súd, bola tým porušená ústavná zásada vyjadrená v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorej nikoho nemožno odňať jeho

zákonnému sudcovi, pričom príslušnosť súdu ustanovuje zákon. Aj z ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. vyplýva povinnosť odvolacieho súdu zrušiť odvolaním napadnuté rozhodnutie, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Podľa ustálenej judikatúry o takýto prípad ide aj vtedy, ak vo veci v prvom stupni konal a rozhodol namiesto okresného súdu krajský súd. Je totiž procesným právom účastníka, aby o jeho návrhu rozhodol vecne a miestne príslušný súd. Ide teda o takú vadu konania, pre ktorú je potrebné rozhodnutia krajského súdu v napadnutej časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, v ktorom bude postupovať podľa § 104a ods. 2 O. s. p.

Dôvodná je aj ďalšia námietka odvolateľa, že konanie je postihnuté procesnou vadou, spočívajúcou v skutočnosti, že súd nerozhodol o žalovaným vznesenej námietke zaujatosti voči znalcovi, ktorý bol ustanovený do konania, a z ktorého posudku súd pri rozhodnutí o veci samej vychádzal. Takýto postup je v rozpore s ustanovením § 17 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého, pre rozhodnutie o tom, či je vylúčený znalec, platia primerane ustanovenia o vylúčení sudcov a o námietke rozhoduje senát alebo samosudca.

V danej veci žalovaný vzniesol námietku zaujatosti voči znalcovi v podaní doručenému súdu dňa 24. 05. 2006, ktorým sa vyjadril aj k obsahu znaleckého posudku, ale súd túto námietku nechal bez povšimnutia.

Treba súhlasiť aj s tvrdením odvolateľa, že súd svojím rozhodnutím rozhodol nad rámec žalobou uplatneného nároku a zároveň nerozhodol o časti žalobcom uplatneného nároku na zaplatenie úrokov z omeškania. V návrhu na začatie konania si žalobca uplatnil nárok na zaplatenie 33 915 868 Sk istiny z titulu náhrady škody spolu z 11,33 % úrokom z omeškania od 01. 04. 2002 do zaplatenia a zmluvnej pokuty vo výške 4 708 315,95 Sk (bez úrokov z omeškania), teda výška istiny predstavuje celkom 38 624 183,95 Sk, ako je uvedené v záhlaví rozsudku. Podaním z 12. 02. 2007 žalobca žiadal zmenu žalobného petitu tak, že žiadal 25 489 284 Sk istiny ako náhradu škody a zmluvnú pokutu 4 708 316 Sk, obe sumy spolu s 11,33 % úrokom z omeškania od 19. 12. 2002. Celková výška istiny sa teda znížila na sumu 30 197 600 Sk, čo je o 8 426 583,95 Sk menej oproti pôvodnému návrhu.. Súd túto zmenu pripustil na pojednávaní dňa 13. 02. 2007. Pri rozhodovaní však vychádzal

z toho, že v časti prevyšujúcej istinu 30 197 600 Sk vzal žalobca žalobu späť a konanie vo výške 8 706 812 Sk zastavil. Pritom správne malo byť zastavené konanie iba v časti 8 426 583,95 Sk a navyše konanie malo byť zastavené aj v časti úrokov z omeškania zo sumy 33 915 868 Sk za obdobie od 01. 04. 2002 do 18. 12. 2002. Pokiaľ však súd rozhodol o zastavení konania v časti 8 706 812 Sk, o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 25 209 056 Sk a 4 708 316 Sk, obe sumy s ročným úrokom z omeškania vo výške 11,33 % od 19. 12. 2002 do zaplataenia a v časti 150 828 Sk žalobu zamietol, rozhodol celkom o sume 38 775 012 Sk, teda ultra petitem. Pretože však odvolanie proti tomuto rozsudku podal iba žalovaný, odvolací súd má za to, že jeho odvolaním mohol napadnúť iba tú časť rozhodnutia, ktorou mu bola uložená povinnosť platiť žalobcovi. Znamená to, že výroky o čiastočnom zastavení konania v časti o zaplataenie 8 706 812 Sk, ako aj o čiastočnom zamietnutí žaloby v časti o zaplataenie 150 828 Sk nadobudli právoplatnosť. Platí to aj pre povinnosť žalovaného zaplatiť na účet súdu znalečné s tým, že pôjde o trovy konania, o náhrade ktorých bude rozhodnuté v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Vzhľadom na uvedené, dospel odvolací súd k záveru, že konanie je postihnuté vadami, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a preto najmä s prihliadnutím na skutočnosť, že vo veci nekonal a nerozhodol zákonný sudca, rozsudok krajského súdu v znení doplňujúceho rozsudku v napadnutej vyhovujúcej časti zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. f/ a ods. 2 O. s. p.), a to bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia. Predmetom ďalšieho konania bude len žalobou uplatnený nárok nad rámec právoplatne skončeného konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 29. júna 2009

**JUDr. Zuzana Ď u r i š o v á, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: M.